

smrti dao divno svjedočanstvo koje je ušlo i u akte procesa beatifikacije. Tako u svojoj izjavi kojom završavamo ovu recenziju o. Hausherr veli: »Hrvati ne bi smjeli dopustiti da ugasne uspomena na Ivana Merza. Čovjek takve inteligencije i tako široke naobrazbe, koji je usred svijeta živio potpuno Božjim životom, životom djeteta u evanđeoskom smislu, to je tako lijep i tako blagotvoran prizor da ga ne bi smjeli skrivati ni u Hrvatskoj ni izvan nje. Neka njegovi sunarodnjaci zahvale Bogu što im je u njemu dao uzor pravoga kršćanina i zaštitnika.«

Božidar NAGY

Marko BABIĆ — Petar LUBINA (prir.), *Don Bepovo srebro i zlato*, »Spomenspisi«, sv. 3, Biblioteka *Službe Božje*, Split 2002, 136 str.

Vodeni starozavjetnom mudrošću, fra M. Babić i fra P. Lubina pobrinuli su se da srebro i zlato jednog plodnog polustoljetnog života, trojednog života don Josipa (Bepa) Franulića, ne samo da ne izgube bitno odredbena svojstva dviju dragocjenih kovina nego da za buduća vremena ostanu zapisana svjedočanstva (usp. Iz 30, 8). Sveti pisci obaju Zavjeta preferentni su autori za svakog svećenika u gradnji vlastitog intelektualnog lika, s čitanjem i znanjem kao supstratima, postamentima tog lika. Jer svojim (svećeničkim) usnama čuva znanje (Mal 2, 7) koje nije odbacio, te tako ni sâm bio odbačen (Hoš 4, 6), trajno se odazivajući Pavlovu pozivu na čitanje (1 Tim 4, 13). Tri don Bepova jubileja, tri su posude u jednoj: jedan te isti čovjek navršio je 50 godina života (1951.–2001.), 25 godina spisateljske djelatnosti (1974.–1999.) i 25 godina svećeništva (1977.–2002.). K tome, dva srebrna jubileja zbirno (i) dodatno pozlaćuju zlatni. Sve se, dakle, zbilo unutar jednog polustoljeća: 1951./1974./1977./1999./2001./2002.

Priređivači knjige o trostrukom jubilaru Hvarske biskupije donijeli su pre-

gled pozamašne bibliografije Franulićevih radova (preko 160 naslova) u periodičkim publikacijama (26 domaćih i inozemnih), abecedno poredanima. Pretходи im 10 bibliografskih jedinica »prvog (raz)reda«: 6 objavljenih knjiga, 1 u rukopisu i 3 u pripremi. Posvema je razvidan dominantan *movens* Franulićevih tematskih odabira, štoviše, eruptivan *movens* da iz vlastite duhovne nutrine iznese ono najbližije, surođeno, ono svoje, svoja Nerežišća, i sve to u baštini nadolazećim naraštajima. No, čak i površnijim uvidom u njegovu bibliografiju Franulić je idejno–tematski impresivan. Izvješćuje, vrednuje, usustavljuje, prosudbeno se osvrće, razjašnjava, ispravlja, otima zaboravu (piše nekrologe), predstavlja tuđe knjige, piše mariološke priloge, ali i priloge za povijest umjetnosti u srednjoj Dalmaciji, s kojima izlazi na glas kao zapažen kultor i restaurator sakralnih objekata, čime najzad privlači pozornost onih subjekata koji su željeli nagraditi Franulićev sveukupan rad: Općina Nerežišća (1998.) i Splitsko–dalmatinska županija (1999.).

Desetci bibliografskih jedinica u Franulićevoj opsežnoj bibliografiji kazuju o Franulićevoj proćućenoj crkvenosti, prožetoj mnogostranom crkveno–kulturnom utkanošću u sve pore života ponajprije domicilne, nerežiške Crkve, i sve to cijelim svojim bićem. Impresionira nas Franulić već kao mladi student teologije s dvadeset i koju godinu života svojim vrlo ozbiljnim i jasno zacrtanim istraživačkim pristupom tisućama folijana domicilnih arhivalija iz kojih ispisuje, datira, traga za dotad nepronadenim i neutvrđenim, te traženo nalazi i neutvrđeno fiksira. Istraživača Franulića, pogotovu onoga kasnijega, zrelijega, iskusnijega, mnogošta motivira da se »seli« iz stoljeća u stoljeće, i sve to u nevelikoj župnoj (gđinjskoj) radnoj sobi — knjižnici, ali zato prepunoj arhivalija koje su za vještog latinista Franulića jedina valjana *vehicula* za »prebacivanje« iz stoljeća u stoljeće minulih vremena. U 123

priloga (Predmetna bibliografija) preko 40 autora osvrnulo se na život, lik i djelo J. Franulića. Više od 20 drugih autora potkrepljuju svoje radove podacima iz Franulićevih radova. No, vrsnoću Franulićeve pisane («uklesane») riječi uočavaju također visoki hrvatski katolički, crkveni i svjetovni velikodostojnici i intelektualci: biskupi, nadbiskupi, župnici, redovnici i redovnice, akademici, sveučilišni profesori, doktori znanosti, te mnogi drugi kulturni i znanstveni, crkveni i svjetovni uglednici.

Mir, samoća, otočki kamenjar i knjige inspirativni su okoliš za »danje noći i noćne dane« jednog scoskog župnika, provedene u radu i stvaranju. Već dva i pol desetljeća don Bepo čvrсно u svom kamenjaru, te mu i rečenice bivaju »kao iz kamena isklesane«. Tek u zatvorenosti svoje knjižnice doživljava punu otvorenost prema bogatoj davnini svoje trootočne biskupije. Tematika Franulićevih znanstvenih radova je regionalno-lokalna, tj. obrađuju se povijest matične biskupije i pojedinih njezinih župa te životopisi zaslužnih biskupijskih svećenika.

U Franuliću se zbio skladan spoj duhovnika i znanstvenika. Sklad je Franuliću nešto svojstveno, nešto vlastito njegovom nemirnom tragačkom biću, ono nešto što ga uspokojava u tom njegovom nemiru. Pronicavo uopćavanje posebnosti neupitna je signatura Franulićeva historiografskog rada: u pojedinačnome, određenome i fiksno-pojavnome uočava ono svezremeno, svenazočno, i onda sve to objasnidbeno uposebnjava, izlučuje i vrednuje. U Franulićevoj postupnosti, metodičnosti, strogosti, istinitosti i znanstvenosti zaista je utemeljeno fiksirati ona načela kojih se Franulić dosljedno pridržava(o) u svom historiografskom radu.

Godine 1999./2001./2002. don Bepove su jubilarne godine, njegove jubilarne prigode za inventuru zacrtanoga i u djelo provedenoga. Iz svega izloženoga proizlazi da je hvarsko-bračko-viški historiografski polimat već dosad imao toliko toga inventarizirati. A pred njim je još života, »ako Gospodin nije drukčije odredio«, pišu priređivači na samom kraju knjige.

Krešimir ČVRLJAK